

СТРІЛЕЦЬКА СЛАВА ХЕРСОНЩИНИ: ДАР'Я ДУДКА

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Annotation. *The Kherson region has given humanity a whole constellation of outstanding athletes representing various sports disciplines: canoeing and kayaking, in which Serhii Chukhrai became a three-time Olympic champion; athletics, where Valerii Borzov became a two-time winner; artistic gymnastics, in which Tetiana Lysenko repeatedly rose to the podium of glory; rowing, where Serhii Postriekhin and Inna Osypenko-Radomska secured Olympic fame for the Kherson region; handball, in which the name of Kherson native Serhii Bebesko is inscribed in golden letters; basketball, where Valerii Hoborov became a champion of the highest level, a standard to which new generations of athletes still aspire; and trampoline jumping, in which Kherson native Yuriy Nikitin became not just an Olympic champion, but a legend.*

And of course, in light of the historic sporting achievements of our athletes, we cannot help but take pride in the new stars of Kherson's sporting arena, among whom the shooter Daria Dudka shines particularly brightly.

Keywords: *sports, Kherson region, victories, Olympic Games.*

Актуальність теми дослідження. Кращі представники українського спорту гідно представляють Україну у світовому співтоваристві, підтвердженням того є численні перемоги наших атлетів на чемпіонатах Європи, світу, Олімпійських іграх [1], розвиваючи та примножуючи славетні вітчизняні спортивні та педагогічні традиції. Для херсонського краю, попри всі випробування на міцність, важливим залишається той факт, що всі попередні здобутки, методична база, традиції спортивного виховання, технічна складова та високий рівень національного патріотизму не тільки не були зломлені, а й продовжують розвиватися та приносити результати міжнародного та світового рівня значимості, демонструючи непохитну спортивну силу волі та неймовірні фізичні та духовні якості, які стоять за кожним рекордом та перемогою [3].

Безперечним є той факт, що сучасна вітчизняна науково-методична та науково-популярна література має чималий масив

ґрунтовних наукових досліджень у галузі теорії і методики, а також історії олімпійського спорту в Україні (праці В.М. Платонова, С.І. Гуськова), видання «Золоті сторінки олімпійського спорту України» (за ред. І.Н. Федоренка) та ін.

І, тим не менш, якщо говорити про новітні та сучасні здобутки українських спортсменів, то ці дані висвітлюються переважно у виданнях матеріалів періодичної преси, а не в сучасній вітчизняній науково-методичній та науково-популярній літературі, і особливо болючим стає дане питання, якщо мова йде про спортсменів Херсонщини, котрим увага приділяється чи не найменше.

Разом з тим, вважаємо показовим, що серед наукових досліджень сучасної вітчизняної історії окреслюється тенденція до ґрунтовного аналізу тем, пов'язаних з історичним розвитком окремих українських територій, з розвитком окремих галузей суспільного життя, зі зверненням до творчої спадщини раніше забутих імен, з переосмисленням окремих історичних періодів (Вацеба, 1997: 232). А тому представлена робота дає нам можливість проаналізувати життя та діяльність однієї з найперспективніших за оцінками аналітиків спортсменок сучасної Херсонщини, члена національної збірної з кульової стрільби.

Мета дослідження. Проаналізувати життєвий та спортивний шлях майстра спорту міжнародного класу Дар'ї Дудки, яка є представницею стрілецької спортивної школи Херсонщини.

Для розв'язання поставлених завдань використовувалися такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз та узагальнення даних літературних джерел та засобів масової інформації, системно-структурний аналіз, опитування свідків та учасників описаних процесів.

Результати дослідження. Дар'я Дудка (Шитко) народилася у м. Херсоні. З дитинства була дуже активною дитиною. Чим тільки не займалася – вишивала, танцювала, брала участь у шкільних олімпіадах. І щоб її енергія розтрачувалася винятково в мирних цілях, батьки вирішили віддати її в спорт. Вибирала довго. Але, коли тато привів її в тир, то зрозуміла відразу, що це для неї назавжди. Захопилася та стала займатися серйозно. З часом тренери порекомендували перейти до вищого училища фізичної культури. На той час Дар'я навчалася вже у восьмому класі, а тому, на співбесіді при вступі до училища, їй було

сказано, що починати спортивну кар'єру, навіть у стрільбі, вже пізно. І, тим не менш, талант не приховати, а тому Дар'я не тільки стала навчатися у вищому училищі фізичної культури, а й в короткий термін була допущеною до участі в змаганнях, на яких Даша склала норматив кандидата в майстри спорту. Коли закінчувала одинадцятий клас, вже показувала свої сили на чемпіонаті Європи.

Дар'я згадує, що, при вступі до вищого училища фізичної культури, вона відкрито заявила про свої серйозні наміри поїхати на Олімпійські ігри, що, звичайно, вразило весь тренерський колектив. Але вже найперші заняття показали, що заяви спортсменки не були зухвалими, і амбіції дівчини повністю збігаються з її можливостями: гвинтівка мертво стоїть на стійці, в очах холодний снайперський розрахунок, мішень «не стрибає» перед прицілом – ознаки, які є не тільки вродженим талантом, а й результатом важкої та тривалої праці і виховання відданих та талановитих педагогів.

Тодішній директор Херсонського вищого училища фізичної культури, заслужений працівник фізичної культури Леонід

Барбін говорив про Дашу так: «Даша, незважаючи на свій талант, у першу чергу, за рахунок кропіткої роботи й виснажливих тренувань, які часто віднімають не тільки сили, але й здоров'я, змусила захоплюватися й говорити про Україну німців, росіян, італійців. Ми в боргу перед цією тендітною, але дуже сильною й вольовою дівчиною, що працює на спортивний імідж області й країни».

За тендітними плечима 39-літньої спортсменки Дар'ї Дудки на сьогоднішній день стоять перемоги та навіть рекорди на чемпіонатах України, Європи, світу, участь у всесвітній універсіаді в Таїланді, а також Олімпіадах в Пекіні (2008 р.) та Лондоні (2012 р.). Багаторазова бронзова призерка чемпіонату Європи, переможниця Етапу Кубка Світу 2009 р. у Німеччині та призер Етапу Кубка Світу у 2022 р. в Єгипті, багаторазова чемпіонка та рекордсменка України, переможниця Кубка України, «Краща спортсменка Херсонщини 2011 року», двічі краща спортсменка федерації, «Краща спортсменка України 2009 року», майстер спорту міжнародного класу з кульової стрільби. А також авторка однієї з найгучніших сенсацій на етапі Кубка світу в Мюнхені – і все це про Дар'ю Дудку.

Але Даша каже, що найважливіше для неї – це покращувати особистий результат, над чим вона невпинно і наполегливо працює. Так, в Мюнхені, Дар'я поліпшила свій особистий рекорд. Після Мюнхена був чемпіонат України, на якому Дар'я Дудка виграла дві золоті медалі й втретє покращила свій особистий рекорд у стрільбі із пневматичної гвинтівки, вибивши 400 очок з 400 можливих.

Щирі слова захоплення нашою спортсменкою почули ми і від колишнього декана факультету фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету, доцента, кандидат наук Бориса Григоровича Кедровського: талановита людина талановита у всьому. Це про Дашу, яка не тільки із властивою їй легкістю й віртуозністю підкорює спортивні висоти, але і була старанною й дисциплінованою студенткою факультету, де Дар'я блискуче захистила магістерську дисертацію, довівши, що професійний спорт – це не тільки тренування й змагання, а й безцінні знання та досвід. Члени державної екзаменаційної комісії були приємно здивовані її красномовством, умінням мислити, дискутувати й грамотно відстоювати свою позицію. Даша закінчила університет з дипломом з відзнакою. Але і сьогодні продовжує своє навчання в іншому ЗВО на

спеціальності А 7 Фізична культура і спорт. І хто знає, можливо, ця талановита спортсменка розкриє свій потенціал ще й у науковій, або тренерській діяльності.

Засновник сучасних Олімпійських ігор барон П'єр де Кубертен сказав: «Бути чемпіоном своєї держави, а тим більше світу, завжди почесно. Та ці звання не вічні. З часом до них приєднується префікс «екс», що означає колишній. А саме звання переходить до іншого чемпіона, що його виборів останнім. Та є в світі спорту тільки одне звання, яке переможцю дається довічно. Це звання «Олімпійський чемпіон», або якщо бути зовсім точним «Чемпіон ігор Олімпіади» [2].

Ми бажаємо Дар'ї втілення її Олімпійських мрій, а також можливості мати відповідні умови для найкращого виявлення її дару та спортивного досвіду, щоб кожна амбіція та ідея досягла цілі та вивела талановиту херсонку на достойний щабель подіуму спортивної слави. А також з нетерпіння чекаємо на нові здобутки в напрямку кульової стрільби, аби продовжити літопис видатних спортивних надбань Херсонщини.

Висновки. Незважаючи на складні часи для Херсонщини, та, зокрема, ті умови, в яких сьогодні живуть та тренуються херсонські спортсмени, вони продовжують демонструвати високий рівень професійної майстерності, адже ні вимушене переселення, ні руйнування домівок та тренувальних баз, не зупиняє їх на шляху до перемог на міжнародній арені.

Щиро вдячні Дар'ї за перемоги, а найбільше за незламний дух і неймовірну жіночність, яка ще раз доводить, що, навіть така дисципліна, як кульова стрільба, це не про зброю, а, перш за все, про спортивну витримку, характер, дисципліну, правильні пріоритети, а тому, без сумніву, такий набір якостей буде гідно оцінений на наступних Іграх Олімпіади, де, віримо, Дар'я знову представлятиме Україну, що не вперше дивує світ, а ще рідний Херсон, який неймовірно пишається своєю донькою.

Список літератури.

1. Вацеба О. М. Нариси з історії західноукраїнського спортивного руху. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. 232 с.
2. Степанюк С. І., Грабовський Ю. А., Городинська І. В., Коваль В. Ю., Руденко В. С. Історія розвитку фізичної культури, спорту та освіти на Херсонщині в період кінця ХХ та початку ХХІ століття (присвячено 30-річчю заснування факультету фізичного виховання та спорту ХДУ): навч.-метод. посібн. для

здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня при викладанні компонент освітньо-професійних програм: «Середня освіта (фізична культура)»; «Фізична культура і спорт». / С. І. Степанюк, Ю. А. Грабовський, І. В. Городинська, В. Ю. Коваль, В. С. Руденко. Херсон: Книжкове вид-во ФОП Вишемирський В.С. 2024. 96 с.

3. Степанюк, С. Коваль В., Ектова Т. Участь студентів факультету фізичного виховання та спорту херсонського державного університету в Олімпійських іграх. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер. - конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. Сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ.; Каф. менедж. фіз. культури. Харків: ХДАФК, 2017. С.279-283.

4. Степанюк С.І., Коваль В.Ю. Факультет фізичного виховання та спорту ХДУ – історія і сучасність. Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2017. Вип. 4. С. 110-114.

URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2017_4_31.

5. Stepanyuk, S., Koval, V., Grabovsky, Y., Gorodynska, I., & Rudenko, V. (2024). Three Decades Of Improving: The Journey Of The Faculty Of Physical Education And Sports Of Kherson State University. Scientific Journal of the Dragomanov Ukrainian State University, (6(179), 261-265. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6\(179\).50](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6(179).50).